

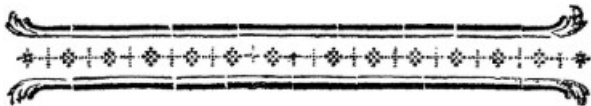
Forfatter: Biehl, Charlotta Dorothea

Titel: De stridge Meeninger

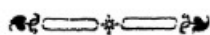
Citation: Biehl, Charlotta Dorothea: "De stridge Meeninger", i Biehl, Charlotta Dorothea: *Moralske Fortællinger*, 1781-82, s. 317. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-biehl05tom-shoot-workid57320/facsimile.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Moralske Fortællinger

De stridige Meeninger.

De stridige Mæninger.

Det ustridigste Bevis paa den store Selv-Liid og Egenkierlighed, som de fleste Mennesker beherskes af, er den Formastelse, hvormed de dommer om andres Handlinger. Ved et hvert mislinget Foretagende, ved enhver Overværelse, som heftige og oprørte Sindslidelser kan drive en Ulykkelig til, hører man overalt meere Dablere end Undskyldere, meere Anklagere end Talsmænd; ja neppe een, der skjuler Fejlene med Aterligheds Raabe. Det kunde jo enhver fornuftig see forud, siger een, at det maatte tage en slet Gade; havde jeg været i hans Sted vilde jeg baaret mig ganske anderledes ad. Bevare os vel, raaber en anden, det er jo reent at fornædre den menneskelige Natur; Fornuften maatte dog tages lidet paa Raad med, jeg for min Part kunde

de

de i det mindste aldrig falde til slige Daarligheder. Men disse strænge Dommere glemme at overveje, at naar Sindslidelserne rase, ligger Fornuften i Dvale, og at førend man med Visshed kan bestemme, hvad man vilde gjort i en andres Sted, maatte man ikke allene kunde sette sig ganske og aldeles i samme Menneskes Forsætning, men endog have samme Organa, samme Bygning og Koetraader, og da der neppe findes nogen, som Naturen har dannet ligere heri, end i Ansigtet og Legemets Skikkelse, hvori der ved den aller største Liighed dog stedse er nogen Forskiel, saa bliver det og saa en reent Umuelighed i alle Ting at føle og tænke med Erediemand i den fuldkommenste Overeensstemmelse. Dernæst er Forestillingen ikke mægtig nok til at give Sandserne det Stød, som de bekommer af Tingene selv; thi hvor mangen een har ikke udraabt Stærrighed for den skammeligste Last, og hvor ofte har man ikke hørt een, medens han selv neppe havde sit nødtørstige Udkomme, ved mange Lejligheder sige: Hvad Gavn har vel den Stærrige af sin Rigdom? Han nægter sig ikke allene selv alle Ting, men han kiender endog ikke Rigdommens sandeste Velsøst, den at hjælpe Trængende, og udbrede Glæde og Kærlighed i ængstede og bekymrede Hjerter. Allene for at smage den i sin fulde Kraft vilde jeg udbe mig Velsand af Forsnyet, og faaer jeg den nogensteds skal jeg vist ingen ildsprudende Draage blive, der ruer over sin Skat. Men neppe have disse seet deres Hiertes Duster oplyste, førend Medlidensheden er bleven forvandet til Haardhed, og de have med en utroelig Hurtighed vendt Øret bort fra de Lidendes Jammer. Saa længe Mennesket betrægtet de fleste

af

af Livets Scener, som en blot Tilskuer, saa anseer det dem med Fornuftens kolde og filosofiske Øye, og siger dristigen, hvad enhver kunde og burde gjort, men aldrig saa snart bliver det selv Hovedpersonen i Handlingen, førend Fornuften standser, Philosophien forsvinder, det føler Banskeligheden i at sette det i Værk, som forhen syntes meget let, og det dristigen krævede af andre: og til et Beviis paa denne uomstødelige Sandhed, maae følgende Exempel tiene.

Et ungt Menneske ved Navn Selmann, havde Naturen og Lykken forenet sig om at berige med deres beste Gaver; han var overmaade velstabt, besad ypperlige Sieler: Evner, og tillige forsynet med et rigeligt Udkomme. Hans Fader, som ikke troede, at Velstand var en tilstrækkelig Udskyldning for Dumhed og Uvidenhed, havde ikke forsømt at dyrke hans anbettede gode Pund ved den beste Opdragelse, og gjøre ham duelig til at være boade sig selv og Fædrelandet nyttig. Han havde reyst den største Deel af Europa igiennem, og da hans Opmerksomhed havde været meere henvendt til Mennesket end til Bygninger, saa havde han forskaffet sig en stor Kundskab om det menneskelige Hierte og dets Drivfiindre. Af alle de Skrobeligheder og Daarligheder, der dagligen yttres i Menneskets Handlinger, holdt han Jalousien for den allerlatterligste: han paastod, at saa snart man besad mindste Fornuft og Skionsomhed, saa var det umueligt at beherskes af den, fordi Mistanken just var det rette og egentlige Middel til at paadrage sig den Ulykke, man stielv er saa høyligen for; og at han for sin Part i det mindste aldrig kunde falde til sig en

Æ

Urime,

Urimelighed, om han endog havde det Vanheid at saae en Kone, der gav ham Anledning til at mistænke hende. Da han altjaa erklærede denne Sindelivelse aabenbare Krig, saa merkede han heller aldrig saa snart, at een eller anden af hans Bekjendtere var besængt med denne Syge, førend han piinede og plagede ham paa alle optænkelige Maader. Konen blev strax et Maal for alle de Opmerksomheder, som han kunde udtænke; han syntes kun at have Øye og Øren for hende, kunde han ikke mage det saa, at han kom til hendes Partie, saa spillede han ikke for den Aften, men veeg næsten heele Tiden ikke fra hendes Side; mærkede han at Manden holdt Øye med dem, saa gif hun ham aldrig forbie uden han lod, som om han hvilede noget til hende, og det kildrede ham ind i Sielen, naar han kunde læse Harmen i den Mistænkeliges Ansigt. Alle de smaa Foræringer, som den dydigste Kone ikke uden Uhosfighed kan negre sig ved at tage imod af en Bekjendter, oversede han Maalet for sin Opmerksomhed med, saa der til Mandens store Græmmelse næsten ingen Dag gif forbie, uden han saae og herte, at hans Kone bekom Krugter, Blomster eller Fugle fra Selmann. Han havde alt for stor en Afky for Laster til at søge andet derved, end at straffe Manden for sin, i hans Tanker, utilgivelige Daarlighed, og jo mindre Tillokkelser han derfor fandt hos den mistænkte Kone, jo meere omhyggelig og ivrig stillede han sig an for at vinde hendes Gunst. Da Selmann besad alle muelige Egenskaber til at opvække Frygt hos den mindst mistænkelige Egtemand, saa kan enhver lettelig slutte hvilken umaa-
delig

delig Rædsel han da maatte indjage dem, der skielvede ved hver og een, der allene nærmede sig til deres Koner, og Selmann gav sig ogsaa paa sin Side saa megen Røye for at holde deres Sind i en bestandig Uroelighed, at han i nogle Aar med største Føye kunde kaldes Lugtens Kæis for alle mistænkelige Mænd i hele Byen.

I al den Tid havde Selmann vedligeholdt sit eget Hjertes Frihed; vel havde han Levlighed til at see Byens største Skionheder, men han betragtede dem med saa stor en Koldfindighed, at Synet fornøvede hans Øye uden at gjøre mindste Indtryk i hans Barm, og deune Ligegyldighed gjorde ham saa meget bedre skicket til at spille Elskerens Rolle hos mange. Men endeligen nærmede Tiimen sig, der skulde hevne de bespottede Egtemænd og overtøye ham om, at Hjertets Følelser undertiden er mægtigere end Skionsomhed og Eftertanke, og at der gives visse uvilkaarlige Bevægelser, som Fornuften vel paa en vis Maade kan bemægtige sig, men ikke ganske udrydde, og ligesaa lidet forekomme. En Dag da han befandt sig i et Selskab hvor der ingen var, som han ved sin forstillede Hengivenhed og Opbærtning kunde bringe i Haarnis, kom han ved en Hændelse i en lang Samtale med den unge Frøken Lindor der med Rette blev regnet blandt Byens største Skionheder. Selmann havde meget ofte seet hende, men da han agtede erhvervede Fuldkommenheder hos det smukke Køn ultige høyere end et saa tilfældigt og ustadigt Gode, som Skionsheden er, der meget ofte allene tiener til, at opvække Stolt-

F 2

hed

hed og Forfængelighed i unge Pigers Hjertes, saa de, hentyfte over de Urdigheder Spejlet viser dem, glemme at pryde Sielen med de mægtige Tillokkelser, der kan holde dem fuldkommen skadesløs for den ufejlbare Døjeeggelse, som den hastig borttilende Tid truer deres blomstrende Kiuder med; saa havde Selmann heller ikke betragtet Frøken Lindor hidindtil anderledes end en deylig Støtte. Men denne yndige Pige var een af de saa, der vilde holde sig det for en Vanære, om det indvortes vantage det udvortes, og en fornøftig Mand skulde nødes til at lukke Ørene til, medens hans Øye betragtede hende med Fornøvelse, og hendes i denne Samtale yttrede Forstand, rigtige Tænkemaade og Beskedenhed forøgede hendes personlige Urdigheder saa uendeligen, at der opvakte ganske ubekjendte Følelser i hans Barm; og han ønskede at kalde Øjeblikkene tilbage der havde skienket ham saa sød en Fornøvelse. Han havde allene Øyne og Øren for hende indtil de maatte skilles ad; hvor han de paafølgende Dage aif og stod, svævede hun ham idelig for Øynene, og ved hvert et Arentimmer, som han enten saae eller hørte tale, ansillede han i sit Hjerte en Sammenligning imellem hende og Frøken Lindor, som alletider saldt ud til den sidste Fordeel. Den Røye han gav sig for at komme i hendes Selskab; den Længsel hvormed han ventede Øjeblikket, der skulde føre hwar hen hvor hun var, og den Glæde der betog ham ved at see hende, underrettede ham snart om, at hans Hjerte tog en langt større Deel i hende, end i noget andet, og at den høyeste Lyfsalighed, han vidste at ønske sig, bestod i at forbindes nøjsøseligen med en saa fuldkommen og indtagende Pige. Han havde

havde

Hadde ikke saa snart gjort denne for ham saa vigtige Opdagelse, førend han merkede en quælende Uroelighed i sin Darm det første nogen anden allene nærmede sig hende; hans Dyne fulgte alle hendes Bevægelser, og et Smil eller et venligt Øyekast, som een eller anden af hendes Bekjendtere kunde faae af hende, fattede ham i saa stor en Bængstelse, at han neppe kunde drage Aande. Selmann besad al for megen Fornuft til at kunde dølge for sig selv, at disse voldsomme Bevægelser lignede en opstigende Jalouise; at kun den allene kunde forvandle den almindeligste Hefligheds Beviisning til en fuldkommen Kierligheds Erklæring i hans Forestilling, og giøre ham til et Rov for den Marter, som han saa ofte og modvilligen havde forarsaget andre; men Egenkærligheden overtjede ham saavel om hvor umueligt det var, at han kunde falde til slig en Daarlighed, at alle hans Sindbevegelser bleve anseete for Virkningen af den Uvisshed, som han svævede i; og en ligesaa billig som naturlig Frygt for at en anden maatte berøbe ham det, som han elskede højest i Verden, men som tillige maatte forsvinde ved Forsikringen om at eye hendes Hierte, og saa snart hun for stedse var bleven hans.

Kroken Lindor agtede sande Fortjenester alt for høyt, at hun ikke skulde sat den vedbarlige Priis paa Selmanns, og da alle de gode Egenkaber, som hun kunde sætte sig hos en Egtefælle fandtes forenede hos ham, saa tog hun med Forsnyelse imod Tilbudet af hans Haand, og besvarede hans Kierlighed med saa megen Omhed og Oprigtighed, at han havde største Marsag til at priise sig lykkelig. Da de i alle

Henseender vare hinandens Liige, saa havde de heller ingen Danskeligheder at bestride, men saa snart alle de fornødne Anstalter vare foyede, blev Baandet, til deres saavel som fælleds Paarørendes store Glæde knyttet. Besiddelsen formindskede Selmanns Kierlighed saa lidet, at den meget mere dagligen voksede, alt som han nyere og nyere lærte at kende sin Kones ypperlige Egenkaber; men ligesom hans Kierlighed tog til, saa forøgedes ogsaa hans Frygt, at nogen anden maatte synes elskværdigere i hendes Dyne end han, og han derved berøves det sødste Sted i hendes Hierte. Misgheden om at intet uden Døden allene var meere istand til at giøre Skilsmisse imellem dem, svækkede hans Uroelighed saa lidet, at den mindste Opmerksomhed, der vistes imod hans Kone var et Sting i hans Hierte, og forekom ham, som en aabenbar Tilstaaelse, at der arbejdedes paa at sette sig i Gunst hos hende. Forgievets søgte han at forjage denne gruelige Følelse ved Forestillingen om hans Kones Dyd, det var hendes Hiertes Tab og ikke hendes Vigtigs Overtrædelse, som han skielbede for, og Erfarenheden overtjede ham nu om det, som han forhen aldrig havde vildet troet, at den fuldkomneste Høysagtelse for en inderlig elsket Egtefælle ikke alle Tider formaaer, at giøre en Mand's Hierte roeligt. Ofte naar han var Vidne til den Møje, som endeel unge Spradebasser gjorde sig for at takkes den deilige Frue Selmann, sagde han til sig selv: De har ingen anden Hensigt dermed, end at sette Prøve paa mig, om jeg ogsaa kan være saa roelig derved, som jeg stedse har paastaet at en fornuftig Mand burde, men er jeg endog saa strøbelig at føle Misghag derover, saa

Skal jeg dog i det mindste være stærk nok til at følge det, der gaar for sig i min Barm, for deres og hele Verdens Nyne, og mit Forhold skal bekræfte hvad man saa ofte har hørt mig sige. Men da han derved maatte gjøre den grueligste Vold paa sig selv og al Forstilling tager sin Tilflugt til Yderligheder, saa havde han ogsaa ved sin nær undergraved sin egen og en værdig Kones Lyksalighed; thi for at give sig Ansæende af at være roelig og ubekymret blev hans Forhold ikke allene ligegyldigt og skidesløst, men det syntes endog, som om han selv umagede sig for at forskaffe Personer af et ondt Rygte og skammelige Sæder Udgang til sin Kone og Lykkelig til at være allene hos hende.

Frue Selmann, der elskede sin Mand inderligen, fandt sig høveligen fornærmet derved; thi da hun ikke vidste hvad der gik for sig i hans Barm, og kiendte endnu mindre til de Grunde han handlede efter, saa græmmede hun sig hierteligen over den Ligegyldighed, som hans Forhold lagde for Dagen, og ansaae det, som et tydeligt Beviis paa, at hans Kierlighed til hende var overmaade svækket om ikke ganske udsløttet. Den almindelige men tillige høyst farlige Slutning, som alle unge Koner gjøre ved den mindste Forfkiel imellem Egtfællens og Elskerens Forhold. Imidlertid syntes dog Selmanns Omhu i at forekomme alle hendes Anfæ, og hans Omhu og kjerlige Henrykkelse i deres eensomme Timer at beskrive denne Slutning; i det mindste opvakte der ved en Tvivl i hendes Barm, som

hun ved første Lykkelig vilde søge at faae oplyst, og den havde hun ikke nødvendig at vente længe paa. En ung Herre, hvis Guds og Værdigheder forskaffede ham den Udgang overalt, som hans Sæder og Tænkemaade burde udelukket ham fra, indfandt sig efter Selmanns Giftermaal meget ofte i hans Huus, og det var just een af dem, som Selmann under Paaskud af Forretninger havde ladet adskillige gange blive allene med sin Kone. Da denne Herre var bleven navnkundig ved de mange Uheldige han havde styrket i Glendighed, og de mange Egtfællers Lyksalighed som han havde forstyrret; saa vedste Frue Selmann ogsaa, at denne igiennemdrevne Forførerens jevnlige Komme i et Huus var meere end nok til at bringe et ungt Fruentimmer i et ondt Rygte, siden han, for at hæve sig naar hans onde Ansag mislykkes, gav sig al optænkelig Umage for at overtøye Verden om det modsatte, og da dette ikke kunde være hendes Mand meere ubekiendt end hende, saa var hans Forhold hende ogsaa desto ubegribeligere. Hun besluttede derfor ved sig selv at sette Grændser for denne Herres stittige Besøgelser og saa ofte, som han indfandt sig naar hun var allene, da at undslaae sig for at tage imod ham under Forebending af en Upasselig. Den første gang lod han sig nøye dermed, men da det skedte igien gik han ind til Selmann for at erklynde sig om Fruens Sygdom var af nogen Betydning? Min Kone finder sig Gud ske Lov ganske vel, sagde Selmann, og den, der har sagt Dem andet, mia Herre, har givet Dem en falsk Beretning. Det er umueligt, sagde den

anden; thi jeg har faaet det Svar to gange af hendes egne Folk, da jeg efter min Skyldighed vilde gjort hende min Opvartning. Til al Ulykke var han een af dem, der havde hørt Selmann aller oftest at holde sig op over den Daarlighed at være jaloux og endstiont det glædede ham inderligen, at Herr B...s indtagende og behagelige Omgang ingen Indtryk havde gjort hos hans Kone, saa maatte dog Fornøjelsen over hendes fornuftige Forhold vige Frygten, at han maatte falde paa at troe, at det var hans Mistænkelighed, der forbandt hans Kone til ikke at tage imod ham, og for at retfærdiggjøre sig i hans Øjne, sagde han: Det er enten en Dumhed eller en Fejltagelse af Tienerne, der har berøvet min Kone den Ære at see Dem, og vil De behage at følge med mig ind til hende saa skal de blive overtydet derom. Jeg frygter, svarede han, at jeg maatte være Gruen til Ulykkeligheden; thi nye gifte Koner ere mange smaae Uvisseligheder underkastede, hvorfor man aldrig bør trænge sig ind paa dem. Ey! jeg tager Skylden derfor allene paa mig, svarede Selmann; og naaget han gierne havde frakøbt sig hans Omgang med en stor Summe Penge, saa nødte han ham dog til at følges med sig, allene for at dølge hvad der gik for sig i hans Barm. Frue Selmann blev ikke lidet forundret ved at see hvem hendes Mand atter førte ind til hende, men hendes Harme oversleg hendes Forundring, da hun horte Selmann sige: Deres Folk, min Dyrebare! fortjener en haard Trettesættelse, fordi de tør underkaste sig at foregive, at De er syg, som De nu har gjort to

gange i Mad ved Herr B... Mine Folk har rettet dem efter min Befaling, svarede hun; og har tillige sagt Sandheden; thi jeg er virkelig upasselig, og følgerigen meget uskikket til at have Selskab. Jeg frygtede ogsaa for at falde Dem besværlig, sagde Herr B. og intet uden min Vens Forsikkring at undskyldte mig hos Dem, kunde bevæge mig til at følge med ham. De behøver ingen andre Undskyldninger, svarede hun, end hans Nærværelse, men jeg maatte bede Dem om Forladelse, at en stærk Hovedsvimmel nærer mig til at gaae bort. Derpaa neyede hun for ham, og gik ind i sit Sovokammer, hvor hun kastede sig paa Sengen i stor Sindsbewægelse. Forbittrelsen og Smerten over at see sig et Menneske med Magt paatunget af den, som hun troede burde være hende meest forbunden fordi hun stode et ligesaa farligt, som behageligt Selskab, havde bragt hende til at stifte Farve saa ofte i den korte Tid, at de, som hun forlod vare i stor Uvished om, enten hun virkelig var syg eller ey; saa at Herr B... ikke saa snart havde forladt Selmaans førend han skyndte sig hen, at erkundige sig nøyere om hans Kones Tilstand.

Da han kom ind i Kammeret, og fandt hende liggende, blev han virkelig meget uroelig og bekymret, han satte sig ved Siden af Sengen, tog hendes Haand, trykkede den med Hefstighed til sine Læber, og sagde i en meget kjerlig Tone: beste, kjereste Kone! hvorledes er det fat med dig, og naar er dette Døde kommet over dig? Thi jeg merkede ikke det ringeste dertil ved Bordet og du klagede dig ikke heller? Saa længe, svarede hun, som jeg kan bære mit Døde uden at nogen merker det

det, saa vil jeg nødig falde nogen besværlig med Klagemaal. Men er ikke min omme Barm Siemmesidet for Dem, min Dyrebare? Siig mig derfor hvad du lider, imidlertid jeg sender Bud efter Doctoren til at raade God paa det. — Jeg haaber, at jeg ikke kommer til at trænge til hans Hielp — Men det, min Engle-Kone, der kunde have været forebygget med lidet i Tide, kan blive meget farligt naar det forsømmes; vil du derfor ikke gjøre det for din egen Skyld, saa gjør det for min; gjør det for at stille mit bekymrede Sind tilfreds og betage mig Angsten for alt det, der kan gjøre mig Livet behageligt og dyrebart. — Hvor kan du viise dig saa bekymret for min Helbred, og i øvrigt være saa kold og ligegyldig imod mig? — Jeg skulde være kold og ligegyldig imod dig! Min Gud! hvormed kan jeg have paadraget mig denne Behrøvelse? Jeg, som hver Dag føler min inderlige Kierlighed til dig at tiltage! — Det er umueligt; thi en virkelig Kierlighed grunder sig paa Høyaagtelse, og viiser sig i Midfierheden for den Elsktes Ære og Vel. — Og ved hvad Lejlighed har jeg efterladt det? — I dit heele Forhold; i det mindste for saa vidt som Verden seer og kender det; og elsker du mig endnu, saa maac du useilbarligen skamme dig ved at lade andre vide det; thi ellers kunde du ikke gjøre dig en Fornøvelse af at paatvinae mig slige Personers Selskab, som have gjort sig bekendte ved Laster og Forførelser; og endnu mindre give Dem selv Lejlighed til at legge Snarer for en Kone, som du bar sand Høyaagtelse for. — Men er min Tillid til din Dyd ikke det sikkerste Beviis paa min fuldkomne Høyaagtelse? Giver jeg dig ikke ved den det stærkeste Vidnesbyrd paa min

Over-

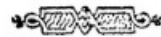

Overbeviisning om, at du kan byde alle Fristelser Trods, og at jeg ikke befrygter mig meere naar du er under fire Øyne med den trædfeste Forsører, end om den heele Natur var Vidne til eders Handlinger? — Naar Tilliden drives over Fornuftens Grændser fortænder den Ravn af Overmoed, og har sin Oprindelse enten af Ligegyldighed eller Forsængelighed. Jeg er dig derfor i ingen Maade forbunden for den store Kraft du tiltroer mig imod Fristelserne, siden sliig en Seyervindning kun bringer megen lidet Ære, saa snart Nødvendigheden ikke gjør Striden unødgaelig, fordi den Begiering, der fortæner Afslag, er i og for sig selv den utilgeligste Fornærmelse imod ethvert Fruentimmers, men især imod en gift Kones Ære. Et dydigt Fruentimmer stjer derfor stedse Karen; men staaer det vel i min Magt, naar den, hvis Pligt det er at beskytte mig imod ryggesløse Anfald, setter mig selv blot for dem? Desforuden er en sand Kierlighed aldrig uden Frygt, du kan altsaa ikke overtøye mig om, at du ikke frygter, uden tillige at give mig den stærkeste Visshed om, at du ikke elsker. Kunde jeg da besidne dig min Kierlighed ved at stielve af Frygt for at blive vanæret det første jeg vendte dig Ryggen; ved at være saa mistvækelig, at jeg krævede Regnskab for dit mindste Foretagende; ved at lade dig igientage hvert et Ord, du havde talt i min Gravværelse; eller vilde jeg ikke meget meere derved forstyrre al vor Lyksalighed, forjage vor huuslige Glæde, og gjøre baade dig og mig Livet saurt og ubehageligt? — Men hvorfor skalde du just holde dig ved en af Overbeviisningerne, og var det ikke foranstalteligt af mig at bilde mig ind at vilde lære dig, at Dyden bestaaer i at følge

Midt-

Middelbreen. Da jeg gav dig min Haand stødte det ingen lunde for at forkaste mig en mindstrænket Frihed, men en om Ven; en aarvaagen Bestiermer og en troe Ledfager igien nem Livets Farer og Møjsommeligheder. Denne havde alle viise Staters borgerlige Indretninger lært mig, at mit Kien trænger til; og jeg ønskede slet ikke at blive en Undtagelse fra denne store Regel. Med hvilken ubeskrivelig Glæde blev jeg derfor ikke efter den nyeste Undersøgelse vaer, at Fornakten samtykkede mit Hjertes Valg, siden din Fornuft, Erfarenhed, ædle Tænkemaade og sømme Kierlighed til mig blev min Borgen, at jeg tryk kunde overgive min Værelse og Ansvar i dine Hænder, og gjøre Løftet at underkaste mig din Villie og Velbehag i alle Ting. Forestil dig nu hvor stor min Smerte maae være ved at sårne den Ven og Ledfager, jeg ventede at finde i dig, som jeg elsker ulige høyere end mig selv, og see mig bragt i den grumme Nødvendighed enten at synes trodsig og selvrædlig eller og at see os begge bestierrede i Verdens Høne. Fortæll mig Engel! raabte Selmann i Henrykkelse og kyskede hendes Haand; hver Dag, hvert Øjeblik giver mig nye Overtødselser om det nydelige Klenodiers Værd, som jeg er saa lykkelig at kunde kalde mit! Men troe mig, min evigelskede Kone, at du i denne Post betragter Tingene fra en uriatig Synepunkt; thi det mindste Skin af Mistanke paa min Side vilde vanære os begge ulige meere i Verdens Høne, end nogen af os kan blive det, ved min mindstrænkte Kortroelighed til din Lyd og Fornuft. — Jeg har is ikke forlanat af dig at troe mig ilde, og en viis og fornødt Omhu til at undvige Bagvaskerens farlige og giftige Tunge er ingen

ingen latterlig Mistanke, men en dydig Mand's Pligt. Jeg behøver ikke at sige dig, i hvilket slet Udraab Herr B... er, og hvor mange Fruentimmeres gode Navn og Rygte der er bleven forspildt ved hans frie Udgang i deres Huuse; men i mit Hjerte er jeg overbevist om, at mange af dem har maattet lide uskyldig, og at jeg folgeligen bør vente mig samme Skiebue, dersom hans Komme her saer Anseende af Venstreb og Kortroelighed. Baade Fornuft og Pligt paalagde mig altsaa at indstrænke hans stittige Besøgelse saa stærkt at de bleve blotte Høfligheds Beniser, og til den Ende foretatte jeg mig aldrig at tage imod ham naar jeg var allene. Da du nu snarere burde være mig forbunden derfor, end ytre Mishag derover, saa sig mig hvad der kunde bevæge dig at føre ham ind til mig, da jeg havde ladet ham sige, at jeg var upasselig, og om jeg ikke, uagtet alle dine Forklaringer, har største Høje til at troe, at al Omhed er udryddet af dit Hjerte, siden du ved at opmuntre hans Dumdriftighed isteden for at hemme den ved din Rettighed over min Villie, vil sette mig blot ikke allene for hans Kiendige Efterstræbelse, men endog den allerkjømmeligste Bagtagelse? — Men kunde jeg gjøre andet end det jeg gjorde, uden at give ham Anledning til at troe, at jeg selv havde begiert af dig at vise ham af? — Og om han nu havde troet det, hvad Skade kunde da det gjort? — At han overalt havde udskreget mig for at være jaloux, og Navnet af en mistænkelig Egtemand er mig saa afskyeligt, at ingen Betragtninger nogensinde skal bringe mig til at foretage noget, der kunde gjøre mig mistænkt for denne Daarlige

Daarlighed. — Da maae du dog beløve dig paa det, saa fremt B . . . s Afviisninger kan forskaffe dig det; thi jeg tager ingenlunde imod hans Besøgsler uden i andres Nær-
værelse, og dersom du fører ham ind til mig, saa naar du gaaer ud af den ene Dør, gaaer jeg af den anden, og lader Herren sidde der. — Finder du ham da saa farlig? — Mindre farlig end affyelig. — Men naar du ikke frygter, hvorfor tør du da ikke betro dig hos ham allene? — Jo vist frygter jeg skönt ikke ham, men deres Udtolkninger, som ikke kan see vorre Foretagende. — Men hvem veed om du er allene eller ey, naar du tager imod ham? — Vore Tjenestefolk, hvis Tunger ere de allerfarligste, siden de fleeste troer dem til at være de tilforladeligste Epioner over deres Herfskabs Handlinger, og megetielden regner det fra, som er lagt til enten af Ondskab eller Dumhed. — Saa kan de jo ogsaa brede ud, at det er mig, som ikke kan taale hans Komme? — Det gjør da hverken dig eller mig Vanære. — Hvad kan man da kalde det? — En billig og fornuftig Omhu for din og min Ære, saa vel som fælleds Lyksalighed. — Den ligner Mistanken alt for stærk til at jeg engang vil have Skinnet af den. Saa elsker du mig ikke heller. — Og jeg anseer det for det største Beviis paa Kierlighed. — Den frygter for sin Elstes Vel og vaager over hende, med meere end Moders Omhu. — Og efter mine Tanker overgiver den sin Lyksalighed i sin Elstes Hænder med en blind Tillid. — Jeg merker nok at vore Meeninger ere alt for stridige til at blive eenige, men da jeg troer at handle efter billige Grunde,

de, og jeg tillige maae savne Bestiermelsen, jeg har Kierlighed til at kræve, saa nødes jeg til at fordobble min egen Marvaagenhed, og vil derfor ikke allene beegne Herr B . . . som jeg har sagt dig, men endog enhver anden, du uden Nødvendighed lader blive allene hos mig, paa samme Maade. — Jeg besvær dig ved al din Kierlighed du bær for mig ikke at gjøre det! — Mit Hjertes Kærlighed og Omhu for dig forbinder mig dertil for ikke at blive uværdig til den; thi vil du bestemme dig selv, ved at give Raadmundede Lejlighed til at sige, at du byder din Kone til Gals, saa staaer det ikke i min Magt at afsværges det; men jeg skal i det mindste vise, at det ikke skeer med min gode Villie. — Forlad dig til beste Kone, at du giver mit Forhold et langt værre Udseende end det har i sig selv. Jalousie er i mine Øyne den største og latterligste Daarlighed en Mand kan falde til; thi hvem har Kræfter til at vogte et Fruentimmer, naar hun ikke vil vogte sig selv. Jeg vil altsaa tilstaae dig, at de Spottegloser, jeg har hørt og selv forebragt over Mænd, der aldrig veeg fra deres Kones Side, gjør mig mig det umueligt at handle anderledes end jeg gjør, hvorfor jeg foreslaaer dig et Middel til at forebygge, at du aldrig skal være oftere allene end du selv finder det for godt, og hvorved du tillige vil legge mig under en stor Forpligtelse om du tager imod det. Du har seet min Søsterdaatter og syntes at finde Behag i Barnet, hun er i sit ellevte Aar, og besidder saa megen Skionsomhed, at hendes Hjerte og Tænkemaade nu skulde dannes og bibringes rigtige Begreber om hvad hun hør og seer. Vil du paatage dig Moders Pligt imod hende saa vil jeg takke dig derfor,

derfor, som den største Velgierning; og endskiont hun endnu er et Barn, saa paalegger hendes Nærvarelse dog den samme Tvang, som om hun var suldvoren, og du kan ikke siges at være allene, naar du har hende hos dig.

Frue Selmann samtykkede det Forslag med megen Fornøjelse, og de bleve enige om at lade Eurlia Dagen efter hente fra Koffskoelen, hvor hun var; men da der laae Frue Selmanns megen Magt paa at opdage om ikke en lønlig Lænkenhed var Driivfædren i hendes Mand's Handlinger, saa begyndte hun paa nye at forsvare sin fremsatte Meening, og han forsagtede sin med megen Haardnackethed; da Frue Selmanns Moder kom ind til Dem, og blev lidet usselig ved at finde sin Daatter paa Sengen. Kort efter hendes Ankomst forlod Selmann dem, og efter at Frue Lindor havde gjort adskillige Spørgsmaal til sin Daatter angaaende hendes Døde, og hvorledes det var kommen over hende, merkede hun af Daatterens Forvirring og afbrudte Svar, at hendes Upasselighed var meere foregiben end virkelig. Af Frygt for at det maatte være Virkningen af stige smaae Kruentimmer-Egensindigheder, hvis Kølger ere saa meget farligere; jo ubetydeligere de ere i sig selv, spurgte hun herde, om hun havde havt nogen slags Fortrød, saa maatte hun sige hende det, da hun maaskee kunde raade Rod paa dem. Dersom jeg ikke, blev hun ved, var overbevist om, at din Mand ingen virkelig Marsaa kan have givet dig til Misfornøjelse, saa vilde jeg ikke gjøre dig dette Spørgsmaal, siden det er en god Kones Pligt at fortie sin Mand's Fejl, og forsvare dem hun ikke kan skule; men Griller og vrangæ Forestillinger kan i en em-

D

findelig

findelig Barm æde saa længe om sig, at de bliver et ulægeligt Onde, udses derfor dit Hierte for en Moder, hvis Kierlighed til dig, gjør hende bekymret for dit Vel, og hvis Erfarenhed giver hende de Indsigter, som du med al din gode Forsiaand endnu ikke kan have. Al, min Moder, svarede Frue Selmann, gid det var Dem mueligt at overtøye mig om, at jeg farer vild ved at troe, at min Mand aldrig har elsket mig saa høyt, som jeg har bildt mig ind, eller og at hans Kierlighed til mig er formindsket. Det er den almindelige Grille hos alle unge Koner, sagde Moderen, det første de synes at Elskerens Henrykkelse formindskes, og som dog er ganske mindaaelig. Men; svarede Daatteren, hans Forhold er næsten meere og ikke mindre kierligt; men hans Ligegyldighed angaaende min Opførsel er saa stor, at det synes, som om jeg var ham ganske uvedkommende. Derpaa fortalte hun sin Moder deres heele Samtale, saavel som Anledningen til den. Da hun var til Ende dermed, sagde Frue Lindor: I har Uret begøe to, din Mand i sit Forhold, og du i den Udtolkning du gjør over det. Troe mig, at Selmann er saa lidet ligegyldig, at han meget meere er jalour i saa høy en Grad, at den kunde volde dig store Fortrædeligheder, dersom han ikke skammede sig ved den og derfor søgte at skule den. Men hvorledes kan det være mueligt, sagde Frue Selmann; der er jo ikke mindste Tegn til Jalouse i hans heele Adfærd. I dine Øyne maaskee, svarede Moderen, men ikke i mine, der anser den med koldt Blod. Selmann besidder alt for store Indsæter til at handle som han gjør, dersom ikke hans Foranst var forblindet af en heftig Sindslidelse,

lidelse, og denne kan og maae bestaae i Jaloufie. Han anseer den efter sin egen Tilstaaelse for den latterligste Daarlighed; han frygter derfor at andre maatte opdage hvad han føler; og i Haabet at dølge det, gaaer han videre, end Fornuften kunde tillade den foldeste Egtemand. Attraaen efter at kunde umistænkt have et Vidne paa alt hvad du foretager dig, og som han kunde udfritte derom, uden at det kunde merke hans Hensigter, har bragt ham til at bede dig om, at staae Lucilia i Moders Sted. Det vil blive dig en let Sag at staae at vide af hende om han gjør det, og naar du saa derved er bleven vis paa, at min Slutning er rigtig, saa vil vi see at udfinde et Middel at tvinge ham til at vedstaae sine Kælelser, og det første Maaquen er taget af ham, vil Fornuften paa nye blive hans Vejleder.

Dagen efter blev Lucilia overgivet i Frue Selmanns Baretægt, der ikke allene gjorde sig en sand Forsvøvelse af at udøve en Moders Vligter imod hende, men bar endog, efter en søye Tid, en næsten moderlig Kierlighed til hende. Selmann, der stedse havde elsket denne unge Pige hiertelig, glædede sig meget over de gode Virkninger, som hans Kones Underviisninger og Exempel frembragte hos hende, men han forsømte tillige ikke, naar hun var allene hos ham, under Naastub at gjøre hende opmærksom paa hendes Tantes Godhed og Forhold, at spørge hende om alt hvad hun sagde og gjorde i hans Kravbørelse, og Lucilia afslagde ham det nøyagtigste Regnskab for det alt sammen. Hendes Ufkyldighed tillod hende ikke at drage andre Hensigter af hans Spørgen og Fritten end den han selv foregav, og gjorde derfor heller ingen Hemmelighed

deraf for sin Tante, som af Lucilias Beretning, til sin største Glæde, fik en Bekræftelse paa hendes Moders Tanker om Selmanns Hiertes Beskaffenhed. Hun forsømte ikke heller at berette hende det; og yttrede tillige sin Misshag for hende over Herr B. . . s alt for stittige Besøgelses, og den Frygt hun havde for Verdens Udtolkninger over dem. Det beste Middel, sagde Frue Lindor, som jeg veed at foreslaae dig derimod er dette, at naar der ingen anden er hos dig end Lucilia, og han kommer, at du da gaaer fra ham, og lader hende holde ham med Selskab. En frugtommelig Kone er mange Ubequemligheder underkastet, som kan nødde hende til at søge Eensomheden, og anseer han dit Forhold, som en Modbydelighed for hans Kravbørelse, saa vil ventelig hans Korfængelighed forbyde ham at spille sin kostbare Tid paa at snakke med et Barn; thi var Lucilia andet, saa kunde det have saa farlige Folger for hende, at hun var meget allene med ham, at ingen Betragtning burde bevæge dig dertil, men i den Måder hun har kan du frygt forsøge hvad Virkning det vil gjøre. Bliiver den ikke efter Dufte, saa vil jeg paa nogen Tid gjøre mig syg, for at give dig en gyldig Marsag til at tage oftere og tidligere ud end du pleyer, og saa vil han tilfids blive kied af at blive ideliagen afviist. For at overtude din Mand om, at der er en Middelvey imellem at vogte sin Kone og være lige gyldig ved hendes Foretagende, maae du give Frygten, som han skammer sig ved at lægge for Dagen, saa megen Føde, at han nødde til at yttre den, dog maae du gjøre det med saa megen Bortomhed, at han allene kan merke en Forandring i dit Forhold, og dertil har han selv givet dig

det ypperligste Medskab i Lucilia; og Udfaldet vil sikkert blive efter Dnsse, naar du benytter dig af det med Fornuft og Overlæg. Frue Selmann lovede at rette sig i alle Ting efter sin Morders wiise Raad, og det første, som hun satte i Værk af dem, var at giøre et Forsøg paa at stille sig af med Herr B. . . ; thi saa snart han kom, fik Frue Selmann Qualmer og Gylveheeder, der tvang hende til at gaae ind i sit Cabinet, og hun gjorde ham Tiden saa lang inden hun kom tilbage, at han, efter at han havde holdt det adskillige gange ud at være saa længe allene med Lucilia, tog Afskæed det første Frue Selmanns Ondt kom over hende; og begyndte tillige at blive meere sparsom med sine Besøgelses.

Selmann, der i sit Hierte ønskede ham tusende Mile horte hver gang han saa ham holde uden for sin Port, havde følet meere end Døds Angst i sin Barm alle de gange hans Kones Qualmer havde gjort Herr B. . . s Besøgelses saa usædvanlig lange. Han var i den fulde og faste Troe, at Aarsagen dertil var den store Fornøjelse, de fandt i at være hos hverandre, og ansaae den Afskæe som Frue Selmann wiiste for Herr B. . . s Selskab som en Frygt, der havde sin Oprindelse af det Indtryk, hans indtagende og forekommende Væsen havde gjort i hendes Hierte. Han talte altsaa med en ubeskrivelig Engstelse alle Øyeblikkene fra det han kom indtil han tog bort igien, og da han merkede, at hans Besøgelses blev kortere end de nogenstade havde været, saa pinede han sin Forstand for at udfinde en Aarsag dertil, som kunde bekræfte ham det, han gruede allermeest for. Af Frygt for at røbe sit Hiertes Tilstand torde han ikke vove at spørge

spørge sin Kone derom, saa gierne som han end vilde, og saa sig derfor tvungen til at indhente Kundskab derom hos Lucilia, endskjønt han tvivlede om at kunde faae nogen tilstrækkelig Oplysning i denne Sag af hende. Men da lidet dog er bedre end slet intet, saa ønskede han inderligen at faae fat paa hende, da han var saa lykkelig at see hende komme ind til sig i et Vriude fra sin Tante; som ofte brugte hende til at gaae Bud for at give ham Lejlighed til at spørge hende ud. Da han havde givet hende Svar til sin Tante, saa sagde han: Hvorledes kom det sig, at Herr B. . . tog saa hastig bort i Dag? Det har han allerede gjort nogle gange, svarede Lucilia; thi saa snart Tante nu faaer Ondt, saa beder han strax Karvel. Hvad! sagde Selmann, har din Tante ondt, det pleyer hun jo ikke at faae? O den arme Tante, saade Lucilia, har saa men meget ofte ondt, endskjønt hun ikke klager sig, dog er det nu paa et par gange, Bud'skee lov! gaaet meget hastig over, men somme Tider, som Herr B. . . kan sande med mig, har hun været næsten heele Timer i sit Cabinet. Hvem har da været hos hende i den Tid, spurgte Selmann meget hurtig? Slet ingen det jeg veed, svarede Lucilia; thi hun vilde ikke tilføje mig at gaae fra Herr B. . . , saa gierne som jeg havde gjort det, og jeg kan tænke, at Tiden maae være falden ham meget lang hos mig, siden han nu tager bort det første Tante begynder at klage sig, som vel er; thi jeg var tilfreds at han kom her! aldrig. Hvorfor det, spurgte Selmann? Fordi jeg sikkert og vist troer, sagde Lucilia, at det er af de mange vellugtende Dunstev, som han løtter med sig, at Tante faaer ondt; thi om hun ikke har flaget

flaget sig den heele Dag, saa befinder hun sig dog ilde, saa snart han har været lidet hos os, og det første han er borte, saa er hun frisk igien. Da Lucilia havde forladt Selmann anstillede han de nyeste Undersøgninger angaaende Beretningen han havde faaet af hende; men fra hvad Kænde han end betragtede sin Kones Forhold, saa kunde han dog, med al den Møye han gjorde sig, ikke finde noget, der robede en lønlig Tilbøielighed eller Forskæmelse imellem hende og B. . . og han saae sig tvungen til at gjøre den Slutning: at dersom hendes Upasselighed var forfælt, saa maatte hendes Hensigt dermed være den, at vise ham paa en høfelig Maade Døren. Denne Forestilling lettede en stor Steen fra hans Hjerte; og bragte hans Sind temmelig i Roelighed igien, endskjønt det ikke varede længe førend hans Angst kom med fordobbede Kræfter tilbage.

Selmann stod i en Betiening ved Hoffet, der meget ofte forbandt ham at tilbringe der heele Dagen, og saa ofte, som det var skeedt hidindtil, havde hans Kone aldrig forladt sit Hiem undtagen for at besøge sin Moder, nu derimod blev hun aldrig hjemme paa den Dag, men var snart hos een, snart hos en anden af hendes Bekjendtere dog tog hun sjældt Lucilia med sig. Selmann gav alt for nye Agt paa hendes Foretagende, at ikke denne Forandring skulde falde ham i Synene, endskjønt han ikke lod sig merke med, hvor meget denne Lyst til Selskaber, hvori han ikke kunde tage Deel, mishagede ham. Hans eneste Trost var den, at han af Lucilia kunde faae at vide, hvad hendes Tante foretog sig, hvem hun spillede med, og hvad for Personer der var i Selskabet.

Men da han iblandt dem meget ofte hørte Herr B. . . nævne, saa gjorde hans qvælende Mistanke ham det til en urykkelig Sandhed, at hans Besøgelse i Huset vare blevene sparsommere, fordi Lucilias Nærvarrelse paalagde baade hans Kone og Herr B. . . en vis Tvang, og at det var et aftalt Kort imellem dem, at mødes paa tredje Sted, hvor hendes Uhyldighed og Uerfarenhed forhindrede hende at give Agt paa, hvad de saade og foretog sig. Da Fru Selmann ingen Lyflighed havde forsomt til at forsvare sin fremsatte Meening angaaende en Mand's Pliat i at bestemme og ledsage sin Kone paa Livets Bane, ved kjerlige Udvarseler og ikke ved strænge Befalinger at forekomme en eller anden Uforsigtighed, hvis forlæse Kæde hun ikke indsaae, og med Fornuft og Omhu at forestille hende hvad han enten ønskede, at hun skulde efterlade eller foretage sig, saa var han mere end een gang paa Bøye at sigte hende, at hun kunde give Folk Anledning til at siage, at da Herr B. . . ikke meere kom til hende, saa søgte hun ham op paa tredje Sted, men saa snart han overvejede, at han derved ikke allene robede den Skrobelsighed, som han skamme sig saa høyligen ved, men at han endog maatte fratagde sin Meening om den uindskrænkede Tilid en Mand skulde sin Kone, som han hidindtil med saa megen Møye og Haardnakenhed havde forfægtet, saa blev hans Lunge bunden, og han bestyrkedes paa nye i sit Forsæt, at dolae for heele Verden, hvad der gik for sig i hans Barm, endskjønt hans beangstede Wiene og uruelig forskende Øne, fortæredede hans Kone det ganske tydeligen. Da hun en Dag efter havde været i Selskab uden ham, forsømte han ikke ved første

første Lejlighed at erkjendige sig hos Lucilia hvem Selvfæ-
 het havde bestaaet af, og da han horte den for ham saa
 rædsomme B... nævne, vidste han neppe at fremføre et
 eneste Ord meere, men for dog at sige noget, spurgte han
 hvorledes hun havde fornøyet sig? Overmaade vel, fiere
 Onkel, svarede Lucilia med mange Glædes Tegn; thi tænkt
 engang, vi legede Juel. Dog vel ikke andre end de, der
 vare omtrent i Alder med dig, sagde Selmann og skiftede
 meget stærk Farve. Jo men, det skulde have gaaet artig,
 sagde hun, nej; vi legede allesammen, og vare en grum-
 me, grumme stor Kredt, men Tante var den sletteste, og
 den, som lærte os allesammen. Saa blev der vel heller
 ingen Pandt givet, siden I ikke vidste Leegene, sagde Sel-
 mann, hvis Bevængelse tog alt meere og meere til. Jo
 det skal jeg love for, svarede Lucilia; vi havde en Bunke
 saa stor, og det var endnu det allermoerksomste at løse dem
 ind. Saa har ogsaa vist Herr B... haft de fleste; thi
 han har sikkert funden sin Regning ved at forsee sig med
 frie Villie. Den forbittede Tone hvori han udstatte disse
 Ord, og den Ryselse i hans Hænder og Been havde rø-
 bet hans Sindbevejelser for enhver anden end Lucilia,
 der ganske uskyldigen svarede ham: Herr B... leegede
 ikke med; thi han sad allerede ved Epillebordet førend
 Tante foreslog det, og blev nok fixeret dermed af de andre
 unge Herrer, hvoraf ikke een vilde løse ham af i hvor
 mange gode Ord han end gav dem. Dette gav Selmann
 ikke en liden Lettelse, men da han gierne vilde vide meere
 endnu angaaende Leegen, saa sagde han med et tvungent

Emil:

Emil: Jeg kan see, at du ogsaa har givet ofte Pandt;
 thi din Mund er endnu ganske fort af det, at du har kysset
 Mandfolk. Med min Onkels naadige Tilladelse, sagde Lu-
 cilia, saa seer han min Troe ganske Fejl deri; thi førend
 vi begyndte at leege, saa lagde Tante paa, at den, der gav
 sig en Dom, skulde strax stødes ud af Leegen, siden den var
 en uskyldig Fornøyle for unge Mennsker, og Hensigten
 med den at forskaffe dem en tienlig Bevængelse og Lejlighed
 tillige at øve deres Vid og Tænkekræft, men ingenlunde at
 være et Dække for en nansændig Frihed og Fortroelighed.
 Denne Indskrænkelse burde vel gjort Selmann roelig, men
 da en Mistænkelig stedse søger at give de uskyldigste Hand-
 linger det værste Udseende, saa drog han ogsaa den Slutning
 deraf, at hans Kone havde allene paalagt det fordi B... ikke
 var i Leegen med, og da det ikke var at tvivle om, at han jo
 næste gang vilde passe bedre paa, saa vilde vel hendes Love ikke
 heller blive saa strænge.

Endstaaent Fru Selmann ikke forandrede sit smme og
 keelige Forhold imod sin Mand i ringeste Maade, saa vidste
 hun dog meget snedigen at forage hans Uroelighed ved ad-
 skiltige Lejligheder. Kom han ind naar hun gav sin Hige de
 ubetydeligste Befalninger, saa paatog hun sig en opsynsfuld
 Forværing, brød Taler ganske hurtig af; og sagde, at hun
 nu kunde gaae, da hun siden efter vilde give hende nærmere
 Besked. Snart rev hun et Papiir op af Lommen, som hun
 med saadan Begierlighed og Frygt snappede til sig, at hun
 alle engang vilde tillade Lucilia at tage det op; snart fandt
 Selmann hende at læse et Brev som hun i mueligste Hurtig-
 hed

hed puttede bort, og syntes meget forstræffet over at være blevet overrumplet; og snart havde hun Blækplætter paa Fingerrne, og naar enten Manden eller Lucilia viiste hende dem, lod hun at blive meget forlegen, og kunde ikke begribe hvor hun havde faaet dem fra, da hun dog ikke havde haft Pen i Haanden i mange Dage. Alle disse smaae Kunstgreb gjorde en stærkere Virkning hos Selmann end hun selv ventede sig af dem; han ansaae dem for lige saa mange ustridige Beviiser paa, at hans Kone havde lønlige Forsaaelser, som hun søgte at dølge for ham, og i Følge deraf med een, som havde indtaget hans Sted i hendes Hierte. Hans Kierlighed til hende var alt for oprigtig, at denne Forestilling ikke skulde opvakte mindre Forbittrelse end Smerte i hans Barm, og saa snart hun blev Spoerene vaer af den i hans Dyne glemte hun sit heele Anslag, og søgte ved de stærkeste Omheds Beviiser at forjage al Uroelighed af hans Barm. Men just det Middel hvorved hun søgte at forlindre hans Onde fordobbede det, siden han ansaae det for et listigt Paafund til at dyffe ham i Sovn ved falske Caretter, saa at han besvarede hendes varmeste Kavnetag med et dybt Suf eller frembrydende Laare, som han ikke formaade at holde tilbage. Meere end engang var hun paa Beye at aabenbare ham heele Anlægget, og intet uden hendes Moders Forestilling, at hun gjorde hans Syge uløselig, dersom hun søgte at raade God paa den, førend han lagde den for Dagen, kunde holdt hende tilbage.

I denne Korfatning stod Saagerne paa nogen Tid, Selmans Jaloufie tog dagligen til; og Græmmelsen, den voldte ham, blev alt meere og meere synlig, uden at hans Kones ibrigste Bønner formaade at udlokke Marsagen til den af
hans

hans Mund. En Dag da hun var meget mistroelig over at have sorgives anvendt al sin Betsalenhed igien, kom hendes Moder ind til hende, og det første hun blev hende vaer, løb hun hende i Møde, kastede sig i hendes Arme og raabte: O min Moder, det er mig unueligt at spille min foreskrevne Rolle længere; jeg maae give min Mand sin Kuelighed igien, om jeg ogsaa skal tilføie ham den med mit øvrige Livs Lyksalighed. Stod det i din Magt at forskaffe ham den derved, sagde Moderen, saa vilde jeg ikke hindre dig i at bringe ham dette Offer, men begges Bel er saa noye forbunden, at den enes Lyksalighed maae flyde af den andens. Jeg er derfor kommen hid for at styrke dig ved en glædelig Tidende, og tillige at foreslaae dig det sidste Middel at faae din Mand til at bryde løs, og lykkes det da ikke, saa kan du handle, som du finder det raadeligst. Saa lad mig da høre den gode Tidende først, sagde hun; thi mit Hierte behøver Trøst og Understøttelse for at kunde gaae videre end jeg allerede er gaaet. Din Broder, sagde Frue Liudor, er for et par Timer siden kommen lykkelig og vel fra sin Rejse. Hvad! raabte Frue Selmann, og kom ikke med Dem, har da hans lange Gravvælselgiort ham koldere indod sin Søster, end jeg er bleven mod min Broder? I ingen Maade, svarede Moderen; thi jeg havde Noye nok med at holde ham hiemme og faae ham overtalt til at legge sig, som han trængte høyligen til; siden han fra i Mandags otte Dage har kiort baade Nat og Dag. I Morgen Formiddag kan du altsaa sikkert vente ham, og hans Komme skal være din Mandes sidste Prøve, hvorfor jeg ogsaa bringer dig Budskabet selv; thi han maae ikke vide at din Broder er i Byen førend han seer ham. Men hvorfor ikke, spurgte Datteren? For at jages i Harnisk over hans Besøgelse, svarede Moderen; du skal lade din Pige føre ham ind i dit Cabinet og naar Lucilia har hørt at en Mandsperson er der; thi see
han

ham maae hun ikke, saa skal du sige hende, at hun maae tage imod sin Lærimester paa Salen, siden der er nogen hos dig, som du har noget hemmeligt at tale med. Hun vil snart berette sin Onkel det, og jeg haaber, at hans Forbitteelse derover vil blive magtigere end hans Skamfuldhed, og drive ham til at undersøge hvem du vil være i Eenrom med. Men naar han nu ikke gjør det, sige Frue Selmann, hvorledes skal jeg da siden efter kunde retfærdiggjøre mig? Kommer han, svarede Frue Lindor, saa seer det i den første Heede, og merk du, at den er forryget, saa send strax din Pige til ham, og bed ham komme til dig, siden du ønskede at foreskille ham den Fremmede, der var hos dig. Frue Selmann gjorde vel endnu nogle flere Indvendinger, men hendes Moder vidste saa vel at besvare hende dem, at hun lovede at gjøre endnu dette sidste Forsøg.

Dagen efter fatte hun ogsaa Anslaget i Værk paa den foreskrevne Maade, og Lucilia var neppe kommen i Salen, der stotte op til Selmanns Værelser, førend han kaldte paa hende og spurgte, hvad hun skulde der? Lucilia igientog ham hendes Lantes Ord, hvorpaa han sagde: Er det da et Fruentimmer eller Mandfolk; der er hos hende? Det har jeg ikke seet; svarede Lucilia, men paa Kisten var det en Mandsperson. Neppes havde hun udtalt førend han sprang op i den største Forbitteelse og løb ganske uden for selv hen til hans Kones Værelser, men hans Kæstrie forsøges ikke lidet da han fandt Døren tilsluttet, som han slog paa af Lins Kræfter. Frue Selman, der af Frygt for Udsaldet paa dette Anslag neppe kunde smaae Glæden over en tier Brøders Marværelse, kiendte strax paa Banket, at det var hendes Mand, og skyndte sig hen at lukke ham op. Det første han traadde ind af Døren, sagde han med et forbittet Ansyn; Hvorfor lukker De dem inde, Frue? Fordi der er en god Ven hos mig, som jeg

jeg har saa meget at tale med, at jeg nødig vilde forstyrres deri; svarede hun med den største Friemodighed. Det er at drive Skamløsheden alt for vidt, og jeg havde aldrig kunde tiltroet Dem saa skammelig et Forhold. — Mit Forhold taaler den strengeste Undersøgelse, saa snart du ikke vil troe, at det er dig uansædligt at bekymre dig derom. — Naar De havde taget Velansædigheden bedre i Agt, og indrettet det meere efter mit Behag, saa havde deslige Undersøgelser været uundvendige. — Derfor du havde værddiget mig at lade dig forstaae med, hvordan du ønskede at jeg skulde være, saa havde jeg med Glæde rettet mig derefter. — Net saa Frue, gjør kun min taabelige Kierlighed til Marsagen af Misbrugen De har gjort af den Dem forundte Frihed. — Kan du overbevise mig det, saa fortæner jeg din yderste Foragt. — Kan der være et stærkere Beviis paa, end at lukke sig inde med en Mandsperson, og hvor er nu al Deres Frygt for Verdens Estertale bleven af? — Verden kan jeg let retfærdiggjøre mig for, og af Frygt for at fornærme den uindskrænkede Tillid, som du paastaar er en sand Kierligheds stærkeste Kiendtegn, vilde jeg ikke lade dig vide hvem der var hos mig førend jeg bragte ham til dig. — Det havde været en Grad af Græthed der overgaaer al Forefilling, at bringe den Salen til mig, der havde vanæret mig. — En Salen! Den Slutning er saa usandsynlig, at ingen uden en Mistænkelig kunde falde paa den. — Det er jeg ikke længer, Mistanken, der i en rum Tid har martret mit Brøst, har De forvandlet til Visbed; jeg veed at De har en Salen hos Dem, jeg veed end og hvem det er, men for at Eskiemme Dem, og lade ham kastes paa Døren efter Fortieneste vil jeg see ham, og ved at stille Dem den lastefulde B... for Dyrø overtyde Dem om, at Deres foregivne Afstøje for ham, var et Dække hvorunder de med desto større Tryghed tænkte at vanære mig.

Derpaa

Derpaa nærmede han sig Cabinetet, rev Døren op i Hast, men blev staaende maalsløs og ubevægelig af Forundring og Skamfuldhed ved at see sin Kones Broder, som han havde været meget vel bekendt med forend han var reyst Udendlands. Lindor nærmede sig ham med aabne Arme, og Frue Selmann sagde med den kjerligste Mitne: Beste Mand! Kiender du ikke min Broder meere, der længes efter at omfavne sin Sooger. Selmann kastede sig derpaa i hans Arme, uden at han vidste hvad han selv gjorde, men da han var kommen lidet til sig selv, bevidnede han ham sin Glæde over hans Nærværelse, og udbød sig hans Venkøb og broderlige Kierlighed. Det første Lindor havde forladt dem, tog Selmann sin Kones Haand, trykkede den til sine Læber og sagde: Sea skammer mig ved mig selv, min Dyrebareste, at jeg ikke har kundet undertvinge en Skrøbelighed, som bør gjøre mig latterlig og forøgetelig i dine Øyne. Jeg er ingen Skrøbelighed bleven vaer, svarede hun og trykkede ham op til sit Bryst, men en Følelse, der forvisser mig om mit Livs Lyksalighed, ved at forbisse mig om din Kierlighed. Kan og vil du da baade tilgive og forglemme mit ufornuftige Forhold; sagde han? Jeg har slet intet at tilgive dig, sagde hun, men haaber at erholde Forlæbelse af dig, for den Marter jeg har voldet dig, for ved Følelsen at forbisse dig om, at du forsøgte en vrang Meening imod din egen Overbeviisning. Den samme Frygt, der er uadskillelig fra en sand Kierlighed, gav du Ravn af Mistanke, og paa det ingen Fulde tilstroe dig den, var du paa Veye at alemme den Omhue du skyldede din og din Kones Lyksalighed, saavel som fælleds Vre og gode Ravn. Den Evang du gjorde dig for at synes lige gyldig, var ikke allene paa Veyen at aale Mistanken i din Darm, men den gjorde tillige min til et Rov for den græsse,

græsselige Tanke, at du ikke meere elskede mig; Græmmelsen denne Forestilling voldte mig, Zaarene, jeg fældede over den, kunde ikke skules for en om Moders forskende Øye, og hun forlangte sig vide Marsagen dertil. Jeg aabenbarede hende den eneste Stridighed, der nogenstade havde været imellem os, og hendes Grunde overtøbede mig om at vi begge vare i Wildfarelse, og for at forkomme Folgerne af den i Tide, foreskrev hun mig den Udsærd, der har foruroeligt dig og kofset mit samme Hjerter saa meget at see dig angstes over. Derpaa gjorde hun ham Kæde for hvert et Skridt hun havde gjort og hvert et Knastegreb hun havde betient sig af til at foruroeligt ham, og da hun var til Ende dermed blev hun saaledes ved: havde du beste Mand, erpadiget dig hos mig om det du spurgte Lucilia, eller efter mine værnøbdige og indstændige Bønner aabenbaret mig dit Hjertes Anliggende, saa havde jeg strax kundet betage dig alle dine Tvivlsmaal; lad derfor aldrig i Fremtiden en utidig Skamfuldhed sette Grændser for den søde Fortroelighed, der bør herske i saa noye en Forbindelse, som Egteskandens, hvis Lyksalighed beroer paa at lempe sig efter hinandens Skrøbeligheder. Men: fortræffigste iblandt dit heelt Kion, røgde han i Herkyllelse; hver en Tanke, hvert et Dasse i mit Bryst, skal meddeeles dig med den samme Oprigtighed, som om du kunde læse i mit Hjerte; og jeg har det faste Haab, at vores fælleds Omhue til at befordre hiuandens Vel, skal, ved at forsøge vores Kierlighed med Venkøbs uindskrænkede Fortroelighed, give vores Omhed for hverandre al Ungdommens Ild og Kyriahed endnu i den sildigste Alder; og gjøre endog de lykkeligste Egtesfolk misandelig over os.

Da dette var det eneste hvori dette kjerlige Par havde været af stridige Meeninger, saa tilbragte de deres øvrige Levetid i en bestandig Eenighed og uafbrudt Lyksalighed, og Selmann blev ikke allene overbeviist om, at det er en Egtemands Vigt at viise Omhue for sin og sin Kones Vre, og at der er en Middelvej imellem en qvalende Mistanke og en fornærmelig Skiodesløshed; men han lærte endog, hvor fornæstelig det er at dømme om andres Forhold uden at have været i lise Tilfælde, og sølet de Indtryk, som bestemte deres Handlinger.

Ende paa den Tredie Tome

